

ORVOSI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

RENDES TAGSÁGRA AJÁNLJA

Helyes Zsuzsanna

1971-ben született Pécsen. 2019-től az MTA levelező tagja. A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a neurofarmakológia (fájdalom- és gyulladás kutatás, gyógyszerfejlesztés).

Fontos felfedezéseket tett krónikus neuropátiás, gyulladásos, degeneratív és primér fájdalomállapotok (reumatoid arthritisz, oszteoarthritisz, komplex regionális fájdalom szindróma, fibromyalgia, migrén) mechanizmusai terén klinikai és állatkísérletes módszerek ötvözésével. Potenciális gyógyszercélpontokat azonosított repozícióra (IL-1-, TNF-, kinázgátlók) és originális fejlesztésre. Egyedülálló, hogy az általuk szabadalmaztatott több támadáspontú fájdalomcsillapító jelölt fázis IA klinikai vizsgálatait lebonyolították. Szervezi a fázis IB/IIA humán *proof-of-concept* vizsgálatokat. Kiemelkedő innovációs és hálózatszervezési képességekkel rendelkezik, témavezetésével 24 PhD-minősítés született.

Ajánlók:

Dóczi Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Kemény Lajos

1959-ben született Szegeden. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Szegedi Tudományegyetem Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikájának egyetemi tanára, a HUN-REN-SZTE Dermatológiai Kutatócsoportjának vezetője. Szűkebb szakterülete a bőrgyógyászat és az immunológia.

A levelező tagság elnyerése után a pikkelysömörben szenvedő betegek tünetmentes bőrén genomikai és proteomikai vizsgálatokkal számos, a betegség-

re hajlamosító eltérést igazolt. Megállapította, hogy a pikkelysömörös betegek gyógyult bőrében a hámsejtek olyan epigenetikai eltéréseket mutatnak, melyek felelősek lehetnek a betegség kiújulásáért. A hámsejtekben gyulladáskeltő behatásokra bekövetkező epigenetikai változások ún. „molekuláris heg” kialakulását eredményezik.

Nemzetközi ismertségét közleményeinek idézettsége (>13 000) jelzi, h-indexe 56 és 41 szabadalmi bejelentése van. Témavezetésével 17-en szereztek PhD-fokozatot, munkatársai közül hárman nyerték el az MTA doktora címet.

Ajánlók:

Dobozy Attila, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Dóczi Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Mandl József, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Papp Gyula, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Tulassay Tivadar, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Vécsei László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Poór Gyula

1952-ben született Budapesten. 2019 óta az MTA levelező tagja. Orvos az Országos Mozgásszervi Intézetben, a Semmelweis Egyetem egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a molekuláris reumatológia, osteológia.

Köszvényben az ABCG2 urátranzporter enzimek funkcióvesztő mutációit közölte, melyek növelik a betegség kockázatát. A csontok Paget-kórjában egyes SQSTM1 mutációk gyakoribb előfordulását igazolta és felvázolta a betegség patogenetikai hátterét. Osteoporosisban leírta a Piezo2 channelopatia potenciális szerepét, a kóroki modell alapját. A szakterület vezető szakembereivel 2020-ban és 2023-ban a reumatoid arthritisz biológiai terápiájának nemzetközi irányelveit fektették le, és közzétették az interleukin-gátlás szakmai protokollját. Közleményei jelentek meg a polymyalgia rheumatica autoinflammációs természetéről, illetve a glukokortikoid receptorok szerepéről szisztémás lupus erythematosusban.

Ajánlók:

Hangody László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Mandl József, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Petrányi Győző, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Sótonyi Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Tulassay Zsolt, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Vécsei László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Sperlágh Beáta

1963-ban született Budapesten. 2019 óta az MTA levelező tagja. A HUN-REN Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet igazgatója, kutatóprofesszor, kutatócsoport vezető. Szűkebb szakterülete a neurofarmakológia és az idegtudomány.

Az agy energiaellátásáért felelős ATP molekula jelátviteli szerepének világszerte elismert, élvonalbeli kutatója. Legfontosabb felismerései a levelező tagság óta a P2X7 receptor – NLRP3 jelátviteli útvonal részvételének igazolása az agy fiziológiás fejlődési folyamataiban, mentális zavarokban, továbbá új purinerg biomarkerek azonosítása szkizofrén betegekben. Igazolta emellett a P2Y12 receptor kórtani szerepét kísérletes Parkinson-kórban, migrénben és a véroxigénszint szabályozásában. Eredményeit a gyógyszerfejlesztés is hasznosítja. Témavezetésével 12 hallgató szerzett PhD-fokozatot. 2020 óta a Farmakológiai Világszövetség elnökségi tagja, 2023-ban Széchenyi-díjat nyert el.

Ajánlók:

Csiba László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Vizi E. Szilveszter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

LEVELEZŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA

Csanády László

1971-ben született Budapesten. Általános orvos, 2016 óta az MTA doktora. Az EMBO tagja. A Semmelweis Egyetem Biokémiai és Molekuláris Biológiai Intézetének igazgató egyetemi tanára. Szakterülete az ioncsatornák szerkezete és működése.

Atomi felbontású fehérje térszerkezeteknek és a fehérjemozgások egyedi molekula-szintű megfigyelésének ötvözésével kutatja a CFTR és a TRPM2 ioncsatornák molekuláris mechanizmusait. A CFTR csatorna mutációi cisztás fibrózist okoznak. Bizonyította, hogy a csatorna ATP-függő kapuzása nem-egyensúlyi, ciklikus folyamat. Feltérképezte a pórusnyitás konformációs hullá-

mának térbeli lefutását. Feltárta a CFTR proteinkináz A okozta aktivációjának molekuláris alapjait. A TRPM2 csatorna az inzulinszekrécióban, immunválaszban és a testhőmérséklet szabályozásában játszik szerepet. Kimutatta, hogy a csatornát az ADP ribóz, Ca^{2+} , és foszfatidil-inozitol-biszfoszfát együttes kötődése nyitja meg. Meghatározta a TRPM2 szerkezetét, azonosította az aktiváló Ca^{2+} kötőhelyeit. Kimutatta, hogy a TRPM2 a gerinctelen fajokban aktív ADP ribóz hidroláz, míg a gerinces fajokban enzimatikusan inaktív. Elnyerte az NIH, Wellcome Trust, Howard Hughes Medical Institute, Cystic Fibrosis Foundation, MTA Lendület és NKFIH Élvonal program támogatását. Az *Elife* és a *Journal of General Physiology* folyóiratok szerkesztője. A Paul Cranefield Award, az Akadémiai Díj és a Széchenyi-díj kitüntetettje. Tanítványai két EMBO Longterm Fellowship és számos Bolyai- és OTKA-támogatást nyertek el.

Ajánlók:

Hangody László, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Karádi István, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Ligeti Erzsébet, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Makara Gábor, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Mandl József, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Mócsai Attila, levelező tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Petrányi Győző, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Póór Gyula, levelező tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Spät András, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Vécsei László, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

Lakatos Péter András

1956-ban született Budapesten. Az MTA doktora. Orvos, belgyógyász, endokrinológus, nukleáris medicina szakorvosa a Semmelweis Egyetem Belgyógyászati és Onkológiai Klinikáján. A Semmelweis Egyetem professzora, az Academia Europaea tagja. Szűkebb szakterülete: kalcium-anyagcsere, pajzsmirigy, molekuláris biológia.

Klinikus kutató, akinek munkássága felöleli a transzlációs medicina teljes ívét a felfedező alapkutatótasoktól az innovatív termékek létrehozásáig. A klinikai alkalmazásra is használható szarvasagancs-képződés természetes osteoporosis modell felismerésével humán csontanyagcserét szabályozó géneket azonosított; humán szérum csontreszorpciós aktivitást írt le, valamint több hormon csontra kifejtett hatásának mechanizmusát. Felismerte, hogy a D-vitamint inaktíváló CYP24A1 enzim expressziójának szerepe van a daganatok progressziójában; gátlásával új terápiás irányt nyitott daganatellenes szerek fejlesztésében. Inno-

vatív munkásságából kiemeljük, hogy kidolgozta a szérum *osteocalcin assay*-t, amely 12 évig volt forgalomban a világon. Létrehozott a metabolikus csontbetegségek differenciálására alkalmas, 120 gén vizsgálatán alapuló algoritmust, illetve új szekvenálási technikák alkalmazásával fejlesztett ki új módszereket számos kórkép diagnosztizálására. Kifejlesztett egy kereskedelmi forgalomban lévő genetikai tesztet a citológiaiilag bizonytalan viselkedésű pajzsmirigygöbök dignitásának eldöntésére, a műtéti indikáció felállítására. Több mint 30 fős munkacsoportot irányít. Témavezetésével 17 PhD-fokozatot szereztek, és számos tanítványa tölt be vezető pozíciót a hazai és a nemzetközi tudományos életben.

Ajánlók:

Dóczi Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Hangody László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Kemény Lajos, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Mandl József, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Orosz László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Poór Gyula, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Sótonyi Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Polgár Csaba

1969-ben született Budapesten. Az MTA doktora. Orvos, a sugárterápia és a klinikai onkológia szakorvosa. Az Országos Onkológiai Intézet (OOI) főigazgatója, tanszékvezető egyetemi tanár. Szűkebb szakterülete a sugárterápia, aminek nemzetközileg elismert klinikus kutatója.

Három évtizedes úttörő kutatásainak legfontosabb felismerése, hogy emlőmegtartó műtét után a gyorsított részleges emlőbesugárzás (brachyterápia) a betegek jelentős részénél biztonsággal végezhető a teljes emlő sugárkezelése helyett, amivel a sugárkezelés időtartama 5 hétről néhány napra rövidíthető. A parciális emlőbesugárzás klinikai rutinba történő bevezetését vizsgáló első hazai, majd nemzetközi, multicentrikus, randomizált vizsgálatainak vezetője, az európai betegszelekciós irányelvek kidolgozója. A korszerű külső besugárzások első közötti alkalmazásával, több daganattípusnál (emlő, méhnyak, prosztatata) a napi klinikai rutint megváltoztató prospektív klinikai vizsgálatok kezdeményezője és vezetője. A Semmelweis Egyetemen a graduális oktatás megteremtője, a klinikai onkológia és sugárterápia posztgraduális képzések országos vezetője, brachyterápia mesterkurzus vezető világszerte. Témavezetésével 6 hallgató szerzett PhD-fokozatot, 2 folyamatban van. Vezetése alatt az OOI elnyerte az MTA Kiváló

Kutatóhely és a TOP50 kutatási infrastruktúra címet. 235 tudományos közleménye közül 40 D1 besorolású (18 első/utolsó szerzőséggel). Tudományos közleményeire 8399 független idézetet kapott (első-utolsó szerzős idézettsége: 3774), h-indexe 36.

Ajánlók:

Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Lapis Károly, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Papp Gyula, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Sótonyi Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Sperlágh Beáta, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Vécsei László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Prohászka Zoltán

1970-ben született Budapesten. 2006 óta az MTA doktora. A Semmelweis Egyetem Belgyógyászati és Hematológiai Klinika egyetemi tanára, kutatási igazgatóhelyettese, a Klinika Kutatólaboratóriumának vezetője, a Füst György Komplement Diagnosztikai Laboratórium, valamint a HUN-REN Immunológiai és Hematológiai Kutatócsoport vezetője. Szűkebb szakterülete: molekuláris immunológia és laboratóriumi medicina.

Immunológus kutató, munkássága a laboratóriumi medicina, molekuláris immunológia és klinikai genetika területeire fókuszál, különös tekintettel a betegellátás során hasznosuló módszerfejlesztésre és innovációkra. Elsőként vezette be régiókban a trombotikus mikroangiopátiák és a komplementmediált vesebetegségek differenciáldiagnosztikájára szolgáló immunológiai és genetikai vizsgálati eljárásokat. Az elmúlt 15 év folyamatos diagnosztikai aktivitására és tapasztalataira alapozva tudott klinikai vizsgálatokat végezni a fenti betegségekben. 2020 áprilisában nemzetközi szinten is az első között szervezett klinikai vizsgálatot a SARS-CoV2 fertőzés patogenezisének tanulmányozására, melynek keretében munkatársaival a komplement és a koaguláció biomarkereit, prognosztikai értékét, valamint a COVID-19 genetikáját vizsgálták. 350 közleményére 8435 a független hivatkozás, h-indexe 51. Jelentős innovációja a már kereskedelmi forgalomban is kapható két immuno-assay (C1s-C1INH és MASP1-C1INH komplex ELISA) kifejlesztése, amelyek alkalmasak a korai klasszikus- és lektin komplementaktivációs útvonalak aktiváltságának elkülönítésére. Hat bejelentett szabadalomról 2 hasznosult, ebből 1 hasznosulása jelentős. Több mint 20 fős munkacsoportot irányít. Kiemelkedő TDK- és PhD-témavezető. Számos volt hallgatója tölt be vezető pozíciót a betegellátásban és a tudományos életben.

Tanítványai Junior Prima-díjat, Bolyai-ösztöndíjat, MTA Posztdoktori pályázatot és OTKA-támogatást is nyertek.

Ajánlók:

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Makara Gábor Béla, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Nagy Zoltán Zsolt, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Tulassay Tivadar, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Szegedi Andrea

1964-ben született Debrecenben. Az MTA doktora. A Debreceni Egyetem Klinikai Központ Bőrgyógyászati Klinika igazgatója és az Általános Orvostudományi Kar Bőrgyógyászati Tanszék tanszékvezetője, betegellátásban vesz részt, oktat és kutat. Szűkebb szakterülete: bőrgyógyászati allergológia és immunológia.

Saját kutatócsoportot szervezett és laboratóriumot alakított ki, mely elnyerte a HUN-REN-DE Allergológia kutatócsoport támogatást, valamint az MTA Kiváló Kutatóhely kitüntetését. Tudományos munkája elsősorban a bőrgyógyászati allergológia és immunológia területére fókuszál. Elsőként sikerült kimutatnia a bőr immunrendszer és a bőr permeabilitási barrier topográfiai heterogenitását, valamint életkorok szerinti érését. Ezen eredményei alapvetően változtatják meg tudásunkat a bőr immunológiai működéséről, feltárul a barrier szervek (bél, bőr, egyéb nyálkahártyák) működésének számos hasonlósága, magyarázatot kaphatunk bőrbetegségek jellegzetes lokalizációjának egyik okára, pontosabbá tehetők a szöveti biomarker kutatások, valamint a topikális terápiák fejlesztései. Elsőként dolgozott ki egy basophil granulocytá aktiváción és áramlási citometriás detektáláson alapuló, a gyakorlatban jól alkalmazható funkcionális diagnosztikai tesztet, mely alkalmas a krónikus csalánkiütés autoimmun altípusának azonosítására. Atópiás ekcémában számos, a betegség patomechanizmusának megértését elősegítő megfigyelés első leírói között volt. A Debreceni Egyetem ÁOK dékán-helyettese, Doktori Iskola vezető, az Egészségügyi Szakmai Kollégium Bőr- és Nemibetegségek Tagozatának elnöke.

Ajánlók:

Balla György, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Balla József, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Csiba László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Dobozy Attila, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Lapis Károly, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Sperlágh Beáta, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Szekanecz Zoltán

1964-ben született Debrecenben. Az MTA doktora. Orvos, tanszékvezető egyetemi tanár a Debreceni Egyetem ÁOK, Belgyógyászati Intézet, Reumatológiai Tanszékén. Szűkebb szakterülete: reumatológus, belgyógyász, klinikai immunológus és allergológus szakorvos.

Már diákkörösként, majd egész pályafutása során mozgásszervi kutatásokat végzett. 1988–2001 között a rheumatoid arthritis (RA) patogenezisével foglalkozott. A Debreceni Egyetem III. sz. Belgyógyászati Klinikáján, Manchesterben és Chicagóban RA-ban és annak állatmodelljeiben elsők között igazolta több integrin, kemokin és az angiogenesis szerepét. Mindezek potenciális terápiás célpontok lehetnek. Elsőként igazolták a genetika, környezet és autoimmunitás összefüggéseit hazai beteganyagban. Ezek az eredmények képezték az 1995-ben megvédett kandidátusi disszertáció, majd a 2001-ben megszerzett MTA doktori fokozat alapját. 2001-től a Debreceni Egyetem első Reumatológiai Tanszéke vezetőjeként három kutatócsoportot hozott létre. Ezt követően az RA kardiovaszkuláris (KV), csont, daganatos és neuropszichiátriai társbetegségeinek hátterét vizsgálta munkatársaival. Ezek a társbetegségek befolyásolják ugyanis az RA-s betegek életkilátásait. Feltérképezték a KV patofiziológiai eltéréseit és biomarkereit; a gyulladásos csontvesztés mechanizmusait; a daganatok és az immuncheckpoint-gátlók okozta autoimmunitás, valamint az agyi keringészavar és kognitív diszfunkció előfordulását betegekben. Végül, többféle célzott terápiának (TNF és JAK gátlók) ezen társbetegségekre kifejtett kedvező hatásait is igazolták. Ez a kezelés javíthatja a betegek életkilátásait. Aktív ismeretterjesztő és egészségnevelő tevékenységet folytatott és folytat ma is a reumatológia és a COVID–19 területén.

Ajánlók:

Balla György, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Dobozy Attila, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Helyes Zsuzsanna, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Tulassay Zsolt, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

KÜLSŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA

Bálint Béla

1952-ben született Tiszaszentmiklóson (Szerbia). Professzor (2005), tudományos tanácsadó (2005), akadémikus, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia (Serbian Academy of Sciences and Arts – SASA) levelező (2015), illetve rendes (2021) tagja; a SASA Újvidéki Ágazatának (The Branch of the SASA in Novi Sad) rendes tagja (2022). A Szerb Honvédelmi Egyetem Orvosi Kara professor emeritusa. Szűkebb szakterülete: transzfuziológia, hematológia.

A belgrádi Transzfuziológiai és Hemobiológiai Intézet igazgatója (2010–2018), a „Dedinje” Kardiovaszkuláris Intézet osztályvezető orvosa (2018–2022). Jelentős szerepet vállalt az utánpótlás-nevelésben: 9 doktori tézis (PhD) mentora. Közzétett 932 tudományos munkát (20 monográfia). A Nemzeti Össejt Transzplantációs/Regeneratív-Implantációs Központalapítója. Elsőként vezette be a szelektív aferézist immunoadszorpcióval (veseátültetés, 2007) és a „multi-modális” aferézist (hemobiológiai reanimáció, 2008). Nemzetközileg másodikként végzett C-reaktív protein aferézist (szívinfarktusz kezelése, 2020) és harmadikként intrakoronáris össejt-infúziót (2003). Fentiekben ismertetett munkássága alapján meggyőződéssel ajánljuk az MTA kültagjává.

Ajánlók:

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Lapis Károly, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Haskó György

1967-ben született Budapesten, orvos végzettségű. 1993–2009 között a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben dolgozott. Az MTA doktora. A Columbia Egyetem Orvosi és Sebészeti Karán „tenure” professzor kinevezést kapott. Szűkebb szakterülete az immunofarmakológia.

2000 óta az USA-ban él, és ez idő alatt több mint 30 magyar kollégával dolgozott együtt. A szimpatikus idegrendszer és a purinerg receptorokon ható adenzin az immunrendszerünk egyensúlyát meghatározó gyulladásokkeltő és gyulladásgátló citokinek termelésében játszott szerepének feltárása tette szakterülete egyik kiemelkedő egyéniségévé. Több gyógyszerfejlesztést lehetővé tevő szabadalommal rendelkezik. Az MTMT adatai alapján 18 376 független idézetet kapott a 242 megjelent cikkére. Hirsch-indexe: 84. Eddig 15 NIH grantnek volt a kedvezményezettje mint projektvezető.

Ajánlók:

Makara B. Gábor, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Petrányi Győző, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Sperlágh Beáta, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Vizi E. Szilveszter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Molnár Zoltán

1964-ben született Nagykőrösön. Tudományos fokozata: MD (Szeged), DPhil (Oxford). A fejlődési idegtudományok professzora a Fiziológiai, Anatómiai és Genetikai Tanszéken, a St John's College tutora és hivatalos tagja az Oxfordi Egyetemen. Szűkebb szakterülete az agykéreg fejlődése és evolúciója.

Az Egyesült Királyság egyik legkiemelkedőbb fejlődés-neurobiológusa, aki alapvető úttörő felfedezéseket tett az agykéreg fejlődési és kóros működéseinek mechanizmusaira, valamint bonyolult idegi hálózatokra vonatkozóan. Kutatásai olyan betegségek okait tárták fel, mint a kortikális migrációs betegségek, a diszlexia, a mikrokefália, a lisszenkefália, a perinatális hipoxiás iszkémiás agykárosodás és a veleszületett ZIKA szindróma. Innovatív módszereivel felfedezte a thalamus neuronjainak kortikális területekhez való kapcsolódási módjait, szerepüket a területspecifikus kérgi hálózatok kialakulásában, valamint a fejlődés során az átmeneti sejtek jelentőségét a thalamus axonjainak agykéregbe juttatásában.

Ajánlók:

Buzsáki György, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Deli Mária, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Helyes Zsuzsanna, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Kemény Lajos, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Nagy Zoltán Zsolt, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Poór Gyula, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Reglődi Dóra, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Révész Tamás

1948-ban született Kisvárdán. 2022 óta az MTA doktora. A UCL Queen Square Institute of Neurology, University College London professor emeritusa. Nyugdíjasként is aktív neuropatológus orvos a londoni Queen Square Brain Bank for Neurological Disordersnél. Szűkebb szakterülete: idegtudományok, neurodegeneratív betegségek.

A Semmelweis Egyetemen tanult, a Royal College of Pathologists tagja. Sokáig vezette a londoni Brain Bank for Neurological Disorders-t. Genetikai hibákat fedezett fel az öröklött agyi amyloidózisok brit és dán formáiban, ahol a tau filamentumok szerkezete megegyezik ezekben a demenciákban és az Alzheimer-kórban (31 cikk, 2653 idéző). Fontos eredménye, hogy az atípusos parkinsonizmusok progressziójában a Lewy-testes pathológia prionszerű mechanizmussal terjed belső neuroncsoportok között (*Nature Medicine*, idézettség: 1443). Felismert egy új betegséget, a progressive supranuclearis bénulást és alsoportjait. 362 közleményére 38 416 hivatkozás érkezett, h-indexe 100.

Ajánlók:

Dóczi Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Makara Gábor Béla, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Palkovits Miklós, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Sahin-Tóth Miklós

1963-ban született Budapesten. Az orvostudomány kandidátusa. A University of California Los Angeles kutató professzora. Szűkebb szakterülete a pankréász betegségek kutatása.

Jelentős felfedezéseket tett a krónikus pankreatitisz genetikai alapjainak megértésében. Fontos génhibákat azonosított betegekben, feltárta ezek biokémiai hatásmechanizmusát, egérmodellekkel bizonyította a mutációk kóroki szerepét és elindította a gyógyítást célzó preklinikai vizsgálatokat. Szoros együttműködést folytat 5 magyar egyetemmel, 60 közös közleményük jelent meg, 30 fiatal kutatót fogadott laboratóriumában, 9 szerzett PhD-fokozatot témavezetésével, 7 tanítványa vezet önálló kutatóprogramot. A magyar tudományos életben kifejtett munkásságáért az SZTE és az SE doctor honoris causa címmel, a Magyar Gasztroenterológiai Társaság a Hetényi Géza emlékéremmel tüntette ki.

Ajánlók:

Balla József, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Kemény Lajos, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Lukács Gergely, az MTA külső tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Tulassay Zsolt, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

TISZTELETI TAGSÁGRA AJÁNLJA

Brian K. Kobilka

1955-ben született Little Fallsban (Minnesota, USA). Tudományos fokozata: M. D. (1981), Louis N. Nahum Prize for M. D. Thesis Research, Internal Medicine (The American Board of Internal Medicine, 1984), Postdoctoral training (1984–1987). Orvos (1981), belgyógyász szakorvos (1984). A Department of Molecular and Cellular Physiology, Stanford University, School of Medicine (Stanford, CA, USA) professzora. Szűkebb szakterülete a molekuláris és sejtélettan.

2012-ben nyerte el a kémiai Nobel-díjat a G-fehérjéhez kapcsolt receptorokkal kapcsolatos kutatásaiért. A Duke Egyetemen végzett posztdoktori munkája során meghatározó szerepe volt az adrenerg receptorok génjeinek azonosításában. 1989-től a Stanford Egyetemen végzett kutatómunkája úttörő szerepet játszott az élettani és terápiás szempontból egyaránt kiemelkedően fontos G-fehérjéhez kapcsolt receptorok kristályszerkezetének meghatározásában. Eredményei új lehetőségeket nyitottak a gyógyszerfejlesztésben. 302 közleményt és 5 könyvfejezetet publikált, melyek idézettsége közel 34 ezer, h-index: 78 (WoS).

Ajánlók:

Balla György, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Dóczi Tamás Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Keserű György Miklós, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Kovács L. Gábor, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Vizi E. Szilveszter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya